

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. GRUODŽIO 12 D. NUTARIMO NR. 1407 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ATAŠŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Institucija, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2023-03-17 raštas Nr. (24.28-75Mr)-3-1012</p>	<p>Siekdama sudaryti sąlygas, kad specialieji atašė tinkamai atliktų jiems pavestas funkcijas, ir norėdama palengvinti jiems tenkančią administracinę naštą, ministerija siūlo papildyti Nutarimo projektą Nr. 1 nauju 21 punktu: „Jei reikia, specialusis atašė, suderinęs su jį paskyrusia arba perkėlusia institucija, diplomatine atstovybe ar konsuline įstaiga ir Užsienio reikalų ministerija, gali įsigyti išorės administravimo paslaugas. Administravimo paslaugų teikimo sutartyje nurodytiems fiziniams ar juridiniams asmenims reikiamoms funkcijoms atlikti atitinkama diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga užtikrina galimybę patekti į diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos patalpas ir teikia ūkinį aprūpinimą, o Užsienio reikalų ministerija suteikia prieigą prie informacinių sistemų. Administravimo paslaugų teikimo išlaidas apmoka specialųjį atašė paskyrusi arba perkėlusį institucija.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose darbo vietos įrengiamos ir darbo funkcijoms atlikti būtinos prieigos prie informacinių sistemų suteikiamos tik diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose personalo nariams. Be to, pasiūlymui (ūkinis aprūpinimas, darbo vietų įrengimas ir išlaikymas, atitinkamos technikos suteikimas) įgyvendinti prireiktų papildomų biudžeto lėšų. Šiuo metu Užsienio reikalų ministerijos biudžete tokios lėšos nėra numatytos. Pažymėtina, kad ne visos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos turi galimybę suteikti papildomų darbo vietų dėl ploto stokos. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad saugumo reikalavimų įgyvendinimas ir užtikrinimas (patekimo į atstovybę apribojimai, atitinkamų prieigų prie informacinių sistemų suteikimas) yra ne šio teisės akto reguliavimo dalykas.</p>
<p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2023-03-21</p>	<p>Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą aiškumo principą, kuris reiškia, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, papildomai siūlome keisti Nuostatų 14 punktą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Esamas teisinis reguliavimas yra pakankamas ir aiškus. Specialieji atašė ir jų pavaduotojai skiriami arba perkeliama vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, jeigu jie</p>

raštas Nr. (10.16Mr- 11)SD-1146	<p>Nuostatų 14 punkte nustatyta, kad specialusis atašė, jo pavaduotojas gali būti skiriami arba perkeliama dirbti diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje ne ilgiau kaip 3 metams. Esant tarnybinei būtinybei, šis terminas gali būti pratęstas vieną kartą iki vieno metų, užsienio reikalų ministrui raštu pritarus. Pažymėtina, kad tokia nuostata yra dviprasmiška, nėra aišku, kaip skaičiuoti terminus ir kokias procedūras taikyti pasibaigus paskyrimo terminams. Ministerijos nuomone, specialiųjų atašė skyrimo (perkėlimo) ir atleidimo teisinis reglamentavimas Nuostatuose turėtų atitikti įstatymuose nustatytam teisiniui reguliavimui.</p> <p>Kaip pavyzdžiui, specialieji atašė neretai yra Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojai, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. Vadovaujantis Nuostatų 14 punktu, specialusis atašė į pareigas perkeliama ar skiriamas. Jei organizuojamas konkursas į specialiojo atašė pareigas per Viešojo valdymo agentūrą, specialusis atašė priimamas (skiriamas) į pareigas terminuotam laikui, kaip tai nurodyta Nuostatų 14 punkte. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad skyrimas į pareigas terminuotam laikui nėra tapati sąvoka, kaip skyrimas „nustatytai kadencijai“. Atsižvelgiant į tai, kad nei Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatyme, nei Nuostatuose nėra nustatyta, kad specialieji atašė yra skiriami kadencijai, todėl kyla abejonė, kokias Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas taikyti per konkursą į pareigas priimtam specialiajam atašė, t. y. ar specialiajam atašė galioja apribojimas būti perkeltam į lygiavertes ar žemesnes pareigas, kaip kadencijai priimtiems valstybės tarnautojams (Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalis), ar galima jį atleisti Valstybės tarnybos įstatymo 51 straipsnio 1 dalies 5 punkto pagrindu – pasibaigus nustatytai kadencijai.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad įstaigoms nustatomas atitinkamas specialiųjų atašė pareigybių skaičius, valstybės tarnautojų, įskaitant ir specialiųjų atašė, pareigybės aprašomos ir vertinamos vadovaujantis Vyriausybės tvirtinama Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika (Valstybės tarnybos įstatymo 8</p>	<p>yra valstybės tarnautojai, kitais atitinkamais įstatymais ir juos įgyvendinančiais teisės aktais, institucijų vidaus tvarkomis. Taip pat įstatymuose yra pateiktos taisyklės dėl pensinio amžiaus. Specialiųjų atašė nuostatai nereglamentuoja atrankų atlikimo tvarkos, pensinio amžiaus ir kitų panašių klausimų.</p> <p>Manome, kad neįmanoma būtų sukurti vieningos ar vienodos atrankos sistemos visiems specialiesiems atašė dėl skirtingų institucijų galimybių ir poreikių, todėl siūlome vadovautis galiojančiais teisės aktais, o teisės aktų taikymo praktinius klausimus spręsti darbine tvarka, konsultuojantis su atsakingomis institucijomis.</p>
---------------------------------------	---	---

	<p>straipsnio 3 dalimi), todėl įstaigoje gali būti patvirtintos kelios skirtingos specialiųjų atašė pareigybės (skirtingos veiklos sritys, reikalavimai ir funkcijos). Atsižvelgiant į tai, nėra aišku, kaip taikyti Nuostatų 14 punktą, kuriame nustatytas apribojimas, kad asmuo skiriamas (perkeliamas) 3 metų laikotarpiui (su pratėsimu 4 metų). Kyla klausimas, ar šis apribojimas taip pat yra taikomas skiriant (perkeliant) asmenį į kitą specialiojo atašė pareigybę toje pačioje diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, taip pat ar apribojimas taikomas skiriant (perkeliant) asmenį į kitą specialiojo atašė pareigybę kitoje diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad, kai specialusis atašė (valstybės tarnautojas) yra priimamas į pareigas konkurso būdu per Viešojo valdymo agentūrą, jis turi būti priimamas, vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 12 straipsnio 2 dalį konkurse gali dalyvauti asmenys, atitinkantys šio įstatymo 4 ir 9 straipsniuose nustatytus reikalavimus. Konkurso metu tikrinamas asmens tinkamumas eiti karjeros valstybės tarnautojo pareigas, įvertinamos asmens turimos kompetencijos ir gebėjimai atlikti karjeros valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme nurodytas funkcijas. Atsižvelgiant į tai, konkurse į specialiojo atašė pareigybę gali dalyvauti asmuo, kuris eina (ėjo) tas pačias specialiojo atašė pareigas, todėl kyla klausimas, kaip praktikoje būtų taikomas Nuostatų 14 punkte nustatytas skyrimo (perkėlimo) termino apribojimas ir kaip būtų užtikrinamos pretendento teisės laisvai pasirinkti darbą ar lygiateisiškumo principo įgyvendinimas.</p> <p>Diplomatinės tarnybos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad asmuo, pretenduojantis į diplomatinę tarnybą, turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų. Valstybės tarnybos įstatymo 51 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatytas valstybės tarnautojo atleidimo pagrindas – valstybės tarnautojui sukanka 65 metai. Atsižvelgiant į tai, kyla klausimas, kaip taikyti Nuostatų 14 punkto nuostatą, kad skyrimas (perkėlimas) į specialiojo atašė pareigas turi būti 3 metams. Kaip pirmiau nurodyta, skyrimas į pareigas terminuotam</p>	
--	---	--

	<p>laikui nėra tapati sąvoka, kaip skyrimas nustatytai kadencijai, todėl kyla abejonė, ar skiriant (perkeliant) asmenį, kuriam per nustatytiną terminą sukaks 65 metai, turi būti nustatytas trumpesnis nei 3 metų skyrimo terminas, ar turi būti nustatytas 3 metų skyrimo terminas ir analogiškai taikoma panašius santykius reglamentuojanti Valstybės tarnybos įstatymo teisės norma, nustatanti, kad į pareigas įstatymų nustatytai kadencijai priimtas įstaigos vadovas arba karjeros valstybės tarnautojas, kuriam kadencijos laikotarpiu sukanka 65 metai, gali savo noru būti atleidžiamas iš pareigų suėjus 65 metams arba gali eiti pareigas iki kadencijos, kuriai jis buvo priimtas, pabaigos, jeigu šios kadencijos metu jo tarnybinė veikla buvo vertinta tik gerai arba labai gerai ir jis neturi galiojančių tarnybinių nuobaudų.</p> <p>Apibendrinant tai, kas išdėstyta, akivaizdu, kad Nuostatų 14 punkte vartojama formuluotė kelia nemažai abejonių ir klausimų dėl jos praktinio taikymo, todėl siūlytina ją keisti, nustatant aiškias ir nedviprasmiškas taisykles dėl specialiųjų atašė skyrimo (perkėlimo) bei kitų procedūrų.</p>	
<p>Lietuvos bankas 2023-03-21 raštas Nr. S 2023-(4.6.3.E-4602)-12-1309</p>	<p>Atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Lietuvos bankas yra sudedamoji Europos centrinių bankų sistemos dalis ir Europos centrinių bankų sistemos tikslų siekia bei uždavinius vykdo vadovaudamasis Europos Centrinio Banko gairėmis ir nurodymais. Lietuvos bankas savo funkcijas atlieka ir veiklą vykdo tiek, kiek tai neprieštarauja Europos Centrinio Banko ir Europos centrinių bankų sistemos tikslams ir Europos Sąjungos teisės aktams, tarp jų Europos Centrinio Banko teisės aktams“, o 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „įgyvendindamas tikslus ir atlikdamas savo funkcijas bei vykdydamas tam reikalingą veiklą, Lietuvos bankas, Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, valdybos nariai ir kiti Lietuvos banko tarnautojai (toliau – Lietuvos banko tarnautojai) turi nesiekti nurodymų ir jų nepriimti iš Europos Sąjungos institucijų ir organų, Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių ar iš jokios kitos institucijos ar</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „Diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ir specialiosios misijos personalui vadovauja ir jo veiklą koordinuoja diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ar specialiosios misijos vadovas.“, o to paties straipsnio 7 dalyje nurodoma, kad „Specialieji atašė, specialieji patarėjai ir jų pavaduotojai yra tiesiogiai pavaldūs juos paskyrusiam arba perkėlusiam ministrui ar ministro įgaliojimu juos paskyrusiam arba perkėlusiam įstaigos prie ministerijos, kitos valstybės institucijos ar įstaigos (toliau kartu – valstybės institucija) vadovui ir diplomatinės atstovybės ar konsulinės</p>

	<p>organo. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir valstybės institucijos privalo gerbti Lietuvos banko nepriklausomumą ir nesiekti daryti įtaką Lietuvos bankui ir Lietuvos banko tarnautojams, kai jie vykdo savo pareigas“. Lietuvos bankas yra sudėtinė Europos centrinių bankų sistemos dalis ir Lietuvos bankui ar jo tarnautojams (įskaitant ir Lietuvos Respublikos pinigų ir bankų klausimų atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje (toliau – Lietuvos banko specialusis atašė) vykdant savo funkcijas, susijusias su Europos centrinių bankų sistemos veikla, tenka susirašinėti ir keistis įvairia informacija, kuri yra konfidenciali ir susijusi su Europos centrinių bankų sistemos veikla. Vadovaujantis Europos Centrinio Banko teisės aktais, tokios informacijos atskleidimas tretiesiems asmenims (nesantiems Europos centrinių bankų sistemos dalimi) galimas tik informaciją inicijavusio centrinio banko leidimu. Atsižvelgiant į tai, nutarimo projekto 1 ir 5 punktų nuostatos, numatančios, kad specialusis atašė iš anksto turi derinti su diplomatinės atstovybės vadovu siunčiamus raštus ir įtraukti diplomatinės atstovybės vadovą į elektroninį susirašinėjimą, Lietuvos banko specialiojo atašė atveju būtų neįmanomos įgyvendinti praktikoje. Todėl siūlome nutarimo projekte numatyti atskirą nuostatą, kad nutarimo projekto 1 ir 5 punktų nuostatos netaikomos Lietuvos banko atašė, arba 1 nutarimo projekto punktą atitinkamai išdėstyti taip:</p> <p>„1. Papildyti 7 punktą trečiąja pastraipa:</p> <p>„Specialusis atašė, išskyrus Lietuvos Respublikos pinigų ir bankų klausimų atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje, jo pavaduotojas iš anksto derina su diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos vadovu siunčiamus raštus, įtraukia diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos vadovą į elektroninį susirašinėjimą. Į diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos vadovo pasiūlymus atsižvelgiama nustatant specialiojo atašė, jo pavaduotojo užduotis. Į diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos vadovo pateiktą nuomonę atsižvelgiama atliekant specialiojo atašė, jo pavaduotojo tarnybinės veiklos vertinimą.“</p>	<p>įstaigos vadovui. Specialieji atašė ir specialieji patarėjai užtikrina informacijos apie juos paskyrusios valstybės institucijos interesus bei veiklą valstybėje, kurioje jie akredituoti, perdavimą diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos vadovui“. Todėl išimties nustatymas Lietuvos Respublikos pinigų ir bankų klausimų atašė Vyriausybės nutarime prieštarautų įstatymo nuostatom.</p>
--	--	--

